

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855
 reichend, अतिशीतम् über die kalte Jahreszeit hinweg, अतिनिद्रम् über den Schlaf hinweg (= निद्रा संप्रति न युज्यते P. 2, 1, 6, Sch. Dies ist das अति in der Bedeutung von असंप्रति H. an. 7, 20. Med. avj. 20.). — b) über, oben an, mit dem gen.: अमी च ये मध्वानो वयं च मिहं न सूरः अति निष्ठेतन्युः RV. 4, 144, 13. प्र सप्त सप्त त्रेधा हि चक्रुः प्र सूर्योपा-
 मति सिन्धुरोऽसा 10, 75, 1. भावत्सम् अत्युत्तुर्न सिन्धवः (= सिन्धः = सिन्धोः) 1, 143, 3. पत्नी के भूवति दिवः समेति AV. 4, 34, 1. — Accent in Zusammensetzungen mit अति P. 6, 2, 191. gāṇa काष्ठादि.

अतिकथ (अति + कथा) adj. 1) übertrieben, unglaublich (अश्रद्धेये) H. an. 4, 132. — b) für den kein Gesetz mehr besteht (नष्टधर्म) ebend. — Vgl. इतिकथ.

अतिकथा (अति + कथा) f. übertriebene, unwahre Erzählung (व्यर्थभाषणो) H. an. 4, 132. — Vgl. इतिकथा.

अतिकन्दक (von अति + कन्द) m. N. einer Pflanze = रुस्तिकन्दवृत्त RĀṢAN. im ÇKDr.

अतिकर्षण (अति + कर्षण) n. zu heftige Anstrengung Suçr. 1, 322, 1.

अतिकल्प्यम् (von अति + कल्प्य) adv. allzu früh am Tage M. 4, 140.

अतिकर्ष (अति + कर्षा) adj. über die Peitsche hinaus, der Peitsche nicht mehr gehorchend: अश्वः P. 6, 2, 191, Sch.

अतिकाय (अति + काय) 1) adj. a) mit einem sehr grossen Körper versehen: राजसः R. 5, 32, 27. 6, 37, 101. — b) von ungeheurem Umfange: परिधेनातिकायेन R. 5, 56, 124. — 2) m. N. pr. ein Rakshas, ein Sohn Rāvaṇa's, der von Lakshmaṇa erschlagen wird, R. 6, 51.

अतिकारक (अति + कारक) adj. = अतिक्रातः कारकान् Pat. zu P. 6, 2, 191.

अतिकुत्सित (अति + कुत्सित) adj. sehr verachtet H. 350.

अतिकृत्व (Kāṇva-Rec. अतिकृत्व) adj. allzu kahl (Gegens. अतिलो-
 मश) VS. 30, 22.

अतिकृच्छ्र (अति + कृच्छ्र) m. eine besondere zwölf tägige Busse M. 11, 213, 208. JĀṢAN. 3, 320, 264, 293.

अतिकृत (अति + कृत) adj. zu weit getrieben, übertrieben: सर्वत्राति-
 कृतं व्यसनयोपकल्पते R. 5, 23, 21.

अतिकृति N. eines Metrums, s. अभिकृति.

अतिकृश (अति + कृश) adj. allzu mager (Gegens. अतिस्थूल) VS. 30, 22.
 R. 5, 10, 17.

अतिकृल (अति + कृल) adj. allzu dunkelfarbig (Gegens. अतिशुक्ल)
 VS. 30, 22. sehr dunkelfarbig PĀṆKAT. 104, 15.

अतिकेशर (अति + केशर) m. N. einer Wasserpflanze, Trapa bispinosa (कुब्जा), RĀṢAN. im ÇKDr.

अतिक्रम (von क्रम् mit अति) m. AK. 3, 3, 33. 4, 152. H. 1504. 1) das Vorübergehen, Verstreichen (der Zeit): न कालातिक्रमं तमे R. 5, 56, 16. वेलातिक्रम PĀṆKAT. 33, 5, 6. विवाहसमयातिक्रम 188, 22. — 2) das Ueber-
 schreiten des Maasses: न तु कुर्यादतिक्रमम् Suçr. 1, 47, 14. 2, 218, 15. — 3) Vergehen, Fehler: कस्य न स्यादतिक्रमः R. 4, 36, 11. N RADA in Vivā-
 dak. 113, 6, 7. — 4) das Hinüberkommen, Ueberwältigung: तपो हि ड-
 रतिक्रमम् M. 11, 238. सा भूय निशा घोरा — कालरात्रीव भूतानां सर्वेषां
 डरतिक्रमा R. 6, 19, 18. कालो हि डरतिक्रमः GAUDAP. zu ŚĀṆKHJAK. 2.
 डरतिक्रमा उक्तिरो विपदः PĀṆKAT. I, 228. स्वज्ञातिडरतिक्रमा (so ist

zu lesen st. °तिडर्°) III, 210, 222. — 5) Uebertretung, Verletzung: त्र-
 तस्य eines Gelübdes M. 11, 120. — 6) Uebergehung, Vernachlässigung:
 ब्राह्मणातिक्रम die Vernachlässigung eines Brahmanen M. 3, 63. अर्थ्या-
 कोशातिक्रमकृत् der einen Ehrwürdigen schimpft oder vernachlässigt
 (St. oder ihm ungehorsam ist) JĀṢAN. 2, 132. — 7) muthiger Angriff AK.
 2, 8, 64. (falsche Lesart st. अभिक्रम).

अतिक्रमण (von क्रम् mit अति) 1) das Vorübergehen KĀṬJ. Ça. 22, 5,
 20. — 2) das Verstreichen (der Zeit): यावद्वात्रैरतिक्रमणं तावत्कथाः क-
 थयति P. 3, 1, 26. VĀRTT. 3, Sch. कालातिक्रमणं वृत्तेषां न कुर्वति भूपतिः
 PĀṆKAT. I, 170. — 3) das Ueberschreiten des Maasses, Zuvielthun P. 1,
 4, 95. Suçr. 2, 202, 6. — 4) das Ueberschreiten: सीमातिक्रमणे JĀṢAN. 2, 155.
 माण्डलानतिक्रमणम् Mir. 130, 8. — 5) das Zubringen (der Zeit) P. 5, 4,
 60, Sch.

अतिक्रमणीय (von क्रम् mit अति) adj. 1) zu umgehen, vermeidlich:
 अनतिक्रमणीयस्य मृत्योः Hir. IV, 72. — 2) was vermieden werden darf,
 dem man ausweichen darf: तेन ह्यनतिक्रमणीयानि श्रेयांसि ÇĀK. 99, 21.
 — 3) ausser Acht zu lassen, nicht zu berücksichtigen: अनतिक्रमणीये
 मे मुह्यद्वाक्यम् ÇĀK. 22, 12. ह्यमप्यनतिक्रमणीयम् 29, 20. अनतिक्रमणीया
 दिवस्पतेराज्ञा 93, 19.

अतिक्रमिन् (von क्रम् mit अति) adj. übertretend, verletzend: धर्माति-
 क्रमिणां धर्म्यं कुर्महे दण्डधारणम् R. 4, 17, 14.

अतिक्रुष्ट (अति + क्रुष्ट von क्रुष्) n. heftiges, verzweifelltes Geschrei
 VS. 30, 5 (vgl. übrigens Various readings S. XLII).

अतिखट्वा (अति + खट्वा) adj. über die Bettstelle hinaus, der Bettstelle
 nicht mehr bedürftig P. 6, 2, 2, Sch. 1, 2, 48, Sch.

अतिखर (अति + खर) adj. sehr durchdringend: अतिखरस्वनाः R. 3, 30, 3.

अतिग (von गा gehen mit अति) adj. hindurchgehend, der hindurchge-
 gangen ist, der überschritten, überwältigt hat, am Ende von Zusam-
 mens.: वाणैर्देहातिगैः RAGH. 12, 48. ऊर्मिषट्कातिगं ब्रह्म BRAHMA-P. in LA.
 58, 9 (so ist statt ऊर्मिषट्कातिगं zu lesen; vgl. VP. 112.). वयोऽतिग betagt
 M. 7, 149. शोकातिग KĀTHOP. 1, 12. सर्वलोकातिग R. 2, 19, 33. ह्यातिग
 AK. 2, 7, 44. पञ्चातिग MBH. 12, 2211.

अतिगाण्ड (अति + गाण्ड) 1) adj. = वृद्धाण्ड Med. d. 38. — 2) m. N.
 eines Joga (des 6ten unter den 27 ÇKDr.), ebend. कलिप्रियो वेद्विान-
 न्दकश्च धूर्तः कृतघ्नो गलरोगयुक्तः । मेरोमदेक्षुः पुरुषो ऽतिदीर्घः प्रकाण्ड-
 गाण्डस्त्वतिगाण्डजन्मा । KOSHTHPR. im ÇKDr.

अतिगन्ध (अति + गन्ध) 1) adj. von strengem Geruch. — 2) m. N.
 verschiedener Pflanzen: a) Michelia Champaca (चम्पका). — b) = भूत-
 तृण. — c) = मूद्गवृक्ष (lies: मु०). — 3) m. Schwefel RĀṢAN. im ÇKDr.
 अतिगन्धालु (अति + गन्धालु) m. N. einer Pflanze (पुत्रदात्रीलता)
 RĀṢAN. im ÇKDr.

अतिगव (von अति + गो) adj. = गामातिक्रातः Vop. 6, 88.

अतिगुण (अति + गुण) adj. ausserordentlich, ausgezeichnet: तदतिगुणं
 पुरुषार्थमाचरधम् R. 4, 41, 79.

अतिगुहा (अति + गुहा) f. N. eines Ringfarnes, sonst पृश्निपर्णी RATNAM.
 im ÇKDr. (Haemionites cordifolia, Roxb. WILS.) Suçr. 1, 71, 16. 2, 292,
 8. — Vgl. गुहा.

अतिगो (अति + गो) f. eine vorzügliche Kuh P. 5, 4, 69, Sch.